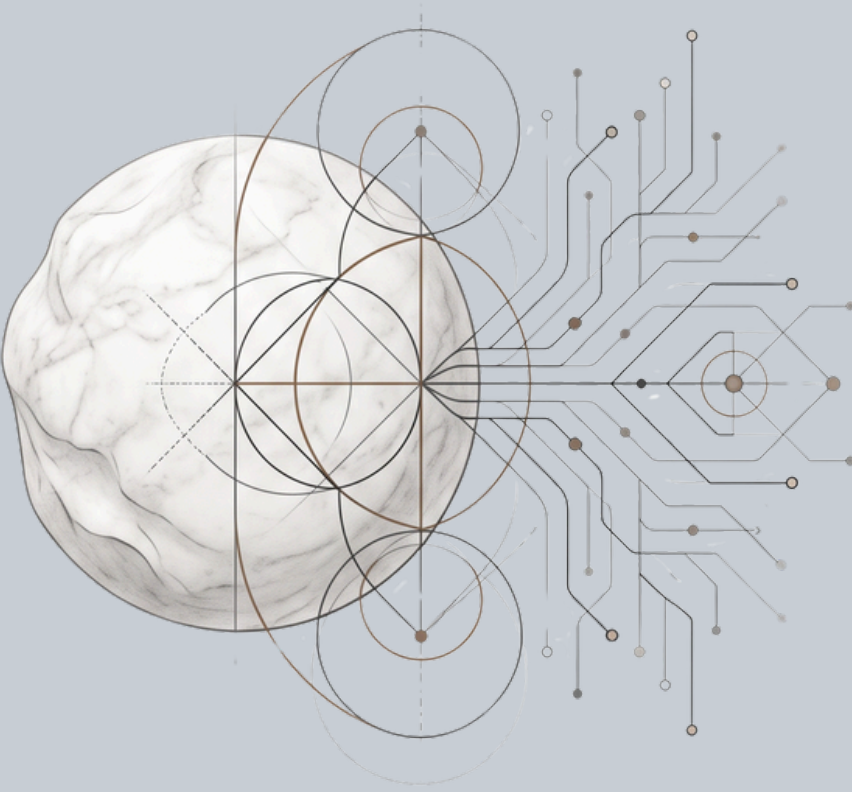

ARKHE'DEN ALGORİTMAYA FELSEFE ÇALIŞMALARI -II-

Editör
Prof. Dr. Faruk MANAV

ARKHE'DEN ALGORİTMAYA FELSEFE ÇALIŞMALARI -II-

Editör

Prof. Dr. Faruk MANAV

ARKHE'DEN ALGORİTMAYA FELSEFE ÇALIŞMALARI

-II-

Editör

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM
BAKANLIĞI SERTİFİKA NU/
Certificate Number: 82658

Prof. Dr. Faruk MANAV

ISBN: 978-625-5036-06-3

DOI: 10.5281/zenodo.23473316

Kapak-Dizgi / Cover-Design:

Umay Yayınevi

Kütüphane Kartı/Catalog in Publication

1. Baskı, Umay Yayınevi, iv+247 sf., izin yok, kaynakça var, ek görseller yok, Samsun, 2026; 1st Edition, Umay Publishing House, iv+247 pages, no index, bibliography included, no images, Samsun, 2026

Redaktör/Redactor:

Semanur DAYIOĞLU

Baskı-Cilt / Printing and

Binding: Saytek Dijital

Matbaacılık Sanayi ve

Ticaret Limited Şirketi

Matbaa Sertifika No/

Printing House Certificate

No.: 82296

Web Sitesi/ Web Page:

<https://umayyayinevi.com>

E-posta/Contact:

umayyayinevi@gmail.com

iletisim@umayyayinevi.com

Adres/Address:

55270, Atakum/Samsun/

Türkiye

Anahtar Kelimeler/Key Words

1. Felsefe Çalışmaları, 2. Arkhe, 3. Algoritma,
4. Disiplinlerarası Yaklaşımlar, 5. Felsefi Dönüşüm

Kitabın bütün yayın hakları Umay Yayınevi'ne aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Kitabın bütünü benzerlik ve yapay zekâ tespit yazılımıyla taranmıştır. Çalışmaların bütün hukuki sorumluluğu bölüm yazarlarına aittir. All publication rights to this book belong to Umay Publishing House. Without written permission from the publisher, except for academic studies and promotional activities where the source is clearly indicated, the book may not be quoted in part or in whole; it may not be copied, reproduced, or published in any printed or digital medium. The entire book has been scanned using similarity and ai detection software. All legal responsibility for the chapters rests with the authors.

Atıf/Cite: Manav, F. (Ed.) (2026). Arkhe'den algoritmaya felsefe çalışmaları -II-. Umay Yayınevi.

ÖN SÖZ

Var olduğu günden bu yana insanlığın bilim ve sanat ile birlikte en büyük ve önemli entelektüel başarılarından biri olarak nitelendirebileceğimiz felsefeye olan gereksinim, çağın koşulları göz önüne alındığında bugün çok daha fazladır. Çünkü felsefe; genel anlamda varlık, bilgi ve değerler alanında gerçekleştirdiği sorgulama/soruşturma etkinliğini içinde bulunduğu koşulları gözetererek her daim güncel ve çağdaş olmayı başarabilmiştir. Bununla birlikte felsefe tarihinde zaman zaman varlık, bilgi, değer, insan, bilim, inanç, sanat tartışmalarından biri odak konu olarak görülüyor, hatta felsefe yapma biçimleri ya da usulleri değişiyor olsa bile felsefe, felsefe olmak bakımından, başka bir deyişle tüm disiplinlerden bağımsız ve kendine özgü yapısıyla öne çıkan bir araştırma biçimi olmak bakımından özünü korumuştur. Bu tartışmalar ekseninde yönünü ve yapısını değiştirerek felsefeden ayrılan ve bağımsız araştırma alanı durumuna evrilerek bugünkü doğa bilimleri ile sosyal bilimlerin bünyesinde konumlandırılan disiplinlerin dahi felsefenin özsel yapısında köklü bir değişim yarattığını söylemek zordur. O yüzden çağlar, koşullar, insanlığın yüzleştiği sorunlar değişse de felsefe, bunlara yönelik tavrını ve duruşunu ortaya koymaya devam edecektir.

Böyle bir yaklaşımla vücuda gelen bu çalışmada, *Arkhe'den Algoritmaya Felsefe Çalışmaları* adı altında, felsefe tarihinden beslenerek geçmişten günümüze felsefenin bu tarz bir yaklaşımı nasıl sergilediği farklı başlıklar altında irdelenerek literatüre katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Bu amacın gerçekleşmesine katkı sunan değerli yazar kadrosu başta olmak üzere, yayınevi çalışanlarına ve katkı sağlayan herkese teşekkür ediyorum. Felsefe literatürüne yararlı olması dileğiyle...

Prof. Dr. Faruk MANAV

Editör

Ankara, 2026

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ •i

İÇİNDEKİLER •iii

Prof. Dr. Vedat ÇELEBİ - Hayriye KARAKAYA

**KUSURSUZ TAHAKKÜM: YAPAY ZEKA ALGORİTMALARININ
SAHTE İHTİYAÇLAR ÜZERİNDEN ÖZGÜRLÜĞÜ YENİDEN
TASARLAMASI •1**

Prof. Dr. Tuba Şengül BİRCAN - Buket KARAGÖZ

**DEPREM SONRASI YARDIMLAŞMA: ETİK KURAMLAR
ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME •17**

Doç. Dr. Oya Esra BEKTAŞ

KANT'TAN ALMAN İDEALİZMİNE ESTETİĞİN DÖNÜŞÜMÜ •37

Doç. Dr. Sinem ELKÂTİP-HATİPOĞLU

CANLI TÜRLERİNDE BİLİNÇ •58

Öğr. Gör. Dr. Şaban ARSLAN

EĞİTİM FELSEFESİ İLE EĞİTİM MODELLERİ İLİŞKİSİ •78

Dr. Öğr. Üyesi Uğur DAŞTAN

**ALEXANDRE KOYRÉ'NİN BİLİM TARİHYAZIMI VE
EPİSTEMOLOJİK DÖNÜŞÜMÜ •91**

Dr. Şeyma ŞAKAR

BİLGİNİN TANIMI ÜZERİNE TARTIŞMALAR •127

Öğr. Gör. Dr. Gamze ASLAN

**SOSYOLOJİ VE FELSEFE İLİŞKİSİ: TOPLUMU VE İNSANI
ANLAMAYA YÖNELİK İKİ DÜŞÜNSEL YAKLAŞIM •146**

Dr. Nilüfer KARADAĞ

GÖRÜNÜRLÜK ÇAĞINDA BENLİK İNŞASI BAĞLAMINDA E. GOFFMAN VE M. HEIDEGGER PERSPEKTİFİNDEN DİJİTAL ÖZNEİN FELSEFİ ANALİZİ •158

Dr. Sibel KADIOĞLU

TEKNOLOJİK İLERLEME KARŞISINDA FELSEFENİN SORGULAYICI ROLÜ •181

Dr. Öğr. Üyesi Oya GÜLER

ALGORİTMİK ÇAĞDA EĞİTİMDE BİLGİ, ÖZNE VE ADALETİN FELSEFİ DÖNÜŞÜMÜ •199

Arş. Gör. Sevgican AKÇA KILIÇ

KANT'IN AHLAK FELSEFESİ BAĞLAMINDA DİJİTALLEŞME VE EĞİTİM •220

Doktorant Ümit GÜNER

ORTA ÇAĞ FELSEFESİNDE TÜMELLER TARTIŞMASI: REALİZM, KONSEPTÜALİZM VE NOMİNALİZM •231